

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки та менеджменту
Кафедра економіки і підприємництва

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

Давтян Арсен Андранікович

УДК 631.15: 338

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**ЗНИЖЕННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ ПАТ «ЖИТОМИРСЬКИЙ
МАСЛОЗАВОД**

Спеціальність 051 «Економіка»

Подається на здобуття освітнього ступеня магістра

кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання
ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне
джерело _____

Керівник роботи
Кравчук Наталія Іванівна
кандидат економічних наук, доцент

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ	3
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ СОБІВАРТОСТІ ТА ЇЇ СКЛАДОВІ	7
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ ПАТ «ЖИТОМИРСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД»	12
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ЗНИЖЕННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ ПАТ «ЖИТОМИРСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД»	18
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ	23
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	25
ДОДАТКИ	32

АНОТАЦІЯ

Давтян А.А. Зниження собівартості продукції ПАТ «Житомирський маслозавод». – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 051 «Економіка». – Поліський національний університет, Житомир, 2021.

У роботі досліджено економічну сутність собівартості та її складових. наведено основні характеристики досліджуваного підприємства. Проаналізовано витрати підприємства. Також проведено аналіз динаміки і структури собівартості за елементами витрат у розрізі основних видів продукції. Основні результати дослідження у частині пропозицій спрямовані на зниження собівартості продукції досліджуваного підприємства. На основі проведеного дослідження розроблено прогноз собівартості продукції.

Ключові слова: собівартість, витрати, продукція, структура собівартості, зниження собівартості.

SUMMARY

Davtyan A. Reducing the cost of production of PJSC "Zhytomyr Dairy Plant". - Qualification work on the rights of the manuscript.

Qualification work for a master's degree in specialty 051 "Economics". - Polissya National University, Zhytomyr, 2021.

The economic essence of the prime cost and its components is investigated in the work. the main characteristics of the researched enterprise are given. The costs of the enterprise are analyzed. An analysis of the dynamics and structure of the cost by cost elements in terms of major products. The main results of the study in terms of proposals are aimed at reducing the cost of production of the studied enterprise. Based on the study, a forecast of production costs was developed.

Keywords: cost, costs, products, cost structure, cost reduction.

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У системі економічного управління молокопереробними підприємствами одну з важливих ролей відіграє аналіз собівартості молочної продукції, з метою визначення собівартості одиниці продукції, формування ціни та регулювання ефективності виробництва для визначення конкурентоздатності продукції. В даний час важливим показником економічної ефективності виробництва продукції молочної промисловості, є рівень окупності витрат на її виробництво. Якщо не знизити собівартість молока, то навіть підвищення цін реалізації не зможе викликати значне зростання ефективності виробництва. Чим нижче буде собівартість, тим більше прибутку зможе отримати підприємство, і тим значнішими будуть кошти, які воно зможе направити на здійснення розширеного відтворення.

Вивчення проблеми зниження собівартості молокопереробної продукції відображено в наукових дослідженнях багатьох авторів.

Зокрема, Артімонова І.В., Бойчик І.М., Варченко О.М., Гаваза Є.В., Гмиря А.О., Колесник Т.В., Литовченко М.В., Пронько Л.М., Редзюк Т.Ю., Пономаренко Р.А., Рожко З.П., Самборська О.Ю., Скоморохова С.Ю., Сіднева Ж.К., Собко О.М., Струс Л.А., Сурніна К.С., Чеснік Н.М. досліджували економічні основи функціонування молокопереробних підприємств;

Такі автори як Алексєєва А.В., Бондаренко Н.М., Васильєва В.Г., Голомб В.В., Горкавий В.К., Дробязко С.І., Каленич І.С., Коба О.В., Костакова Л.Д., Крикун К.В., Кудренко Н. В., Курган Н. В., Літвінова К.О., Миронова Ю.Ю., Нужна О.А., Оліферук С.Л., Писаренко Т.М., Розіт Т.В., Тлущкевич Н.В., Тополенко Н.М., Устименко А.К., Яценко В.Ф. вивчали питання зниження собівартості виробництва;

Інша група авторів: Богосян М.В., Горєва А.С., Грибков С.В., Колібаба О.А., Лотиш О.Я., Нікульникова Т.Г., Майданевич Ю.П., Мезенцева Н.М.,

Москаленко В.А., М'якшило О.М., Остапенко Я.О., Сурніна К.С., Харкянен О.В., Харченко Ю.А., Яловега Л.В. акцентувала увагу на зниженні собівартості виробництва молокопереробними підприємствами.

Проте, не зважаючи на значну увагу з боку науковців до окресленої проблеми, окремі аспекти зниження собівартості продукції молокопереробки потребують опрацювання. Одним з відомих по всій Україні, а особливо в Поліському регіоні є акціонерне товариство «Житомирський маслозавод». Це підприємство є лідером серед українських виробників морозива. Тому буде цікаво розглянути формування виробничої собівартості саме цього підприємства.

Мета дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є обґрунтування методичних і організаційних підходів до зниження собівартості продукції молокопереробного підприємства.

Завдання дослідження. Поставлена мета в роботі пропонує вирішити ряд завдань:

- розкрити сутність собівартості і необхідності її зниження;
- проаналізувати сучасний рівень собівартості продукції на прикладі діючого молокопереробного підприємства;
- запропонувати підходи до зниження собівартості продукції досліджуваного молокопереробного підприємства.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження є сукупність економічних процесів щодо формування собівартості продукції ПАТ «Житомирський маслозавод».

Предмет дослідження Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти зниження собівартості вироблюваної продукції на досліджуваному підприємстві.

Методи дослідження. Методологічною основною кваліфікаційної роботи став логіко-діалектичний метод, який застосовано в пізнанні сутності собівартості та її складових. Теоретичною базою кваліфікаційної роботи стали концептуальні основи теорії сучасної економіки, а також

фундаментальні дослідження економіки підприємств та економічного аналізу, а також науково-теоретичні розробки вчених з проблем зниження собівартості продукції підприємств. При обробці матеріалів застосовувалися методи аналітичних групувань статистичних даних, методу рядів динаміки, розрахунково-конструктивний, монографічний, історичний, графічний та інші. Методика дослідження викладена в першому розділі і в окремих розділах роботи.

Перелік публікацій автора за темою дослідження. Опубліковано тези на тему: «Аналіз структури собівартості продукції ПАТ «Житомирський маслозавод». (Міжнародна науково-практична конференція «Наукові погляди на вдосконалення економічної системи: напрями і пріоритети розвитку» м. Запоріжжя, 12 червня 2021 року).

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Основний текст роботи викладено на 21 сторінці друкованого тексту, у тому числі робота містить: 10 таблиць та 11 рисунків які наведені в додатку А (перший розділ), додатку А (другий розділ), додатку В (третій розділ), список використаних джерел нараховує 51 найменування.

РОЗДІЛ 1

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ СОБІВАРТОСТІ ТА ЇЇ СКЛАДОВІ

Глибина розуміння сутності собівартості продукції та механізму процесу її формування визначає рівень управління економічними процесами підприємств, обумовлює рівень впливу результатів діяльності окремих центрів відповідальності на зростання ефективності використання ресурсів виробництва, вірно обґрунтовує планування як якісних так і кількісних показників та дозволяє оптимізувати формування цін тощо.

Собівартість продукції, як переконана Горєва А.С., є одним з найважливіших показників економічної ефективності функціонування підприємств (в тому числі і молокопереробної промисловості), від якої залежить спроможність підприємства вистояти у сучасному конкурентному середовищі та досягти бажаних результатів [9, с. 111].

Гулик Т. В. та Міхеєвою А. М. було встановлено, що собівартість продукції – це один з основних показників, виражений у грошовій формі сукупних витрат на виробництво та збут продукції [11, с. 70].

Каленич І. С. вважає, що собівартість – це економічна категорія, але також важливий економічний показник, що показує рентабельність виконуваної діяльності. Її розмір залежить від змін ринкових умов і показує, наскільки конкурентоспроможне підприємство [14, с. 243].

На думку М'якшило О. М., собівартість – це грошовий вираз витрат на виробництво і реалізацію одиниці продукції, частина вартості, що виражає витрати підприємства на витрачені засоби виробництва і оплату праці [26, с. 101].

Дослідження економічної літератури дозволяє Нікульниковій Т. Г. та Мезенцевій Н. М. зробити висновок про те, що собівартість продукції як виражені у грошовій формі поточні витрати підприємства на виробництво характеризує ефективність всього процесу виробництва на підприємстві,

оскільки в ній відображаються рівень організації виробничого процесу, технічний рівень, продуктивність праці та інше [31, с. 197].

Тлущкевич Н. В. робить висновок, що собівартість продукції є одним із ключових показників інформаційного забезпечення прийняття поточних та оперативних управлінських рішень [44, с. 135].

Фостолович Р. С. та Фостолович В. А доводять, що собівартість продукції уособлює в собі усе вартісне вираження використаних у процесі виробництва ресурсів (сировини, природних ресурсів, палива, матеріалів, енергії, трудових ресурсів, основних фондів, а також й інших витрат на її виробництво) [47, с. 2].

Харченко Ю. А. вважає, що собівартість відображає головні аспекти виробничо-господарської діяльності підприємства. а саме: технологічні процеси, рівень організації виробництва, економічність витрат матеріальних ресурсів і персоналу [48, с. 234].

Отже, собівартість продукції є одним з найважливіших показників роботи підприємства, так як показує, наскільки ефективно воно функціонує. Собівартість продукції відображає всю господарську діяльність підприємства, результати ефективності використання його ресурсів. Від досягнутого рівня собівартості продукції залежить прибуток від діяльності, темпи росту розширеного відтворення, існуючий фінансовий стан виробників та конкурентоспроможність їх продукції. Чим собівартість продукції нижче, тим ефективніше використовуються ресурси підприємства: матеріальні, трудові та інші ресурси.

Собівартість продукції обчислюють на основі виробничо-економічних розрахунків, що включають визначення величини витрат, необхідних для виробництва запланованого обсягу продукції (робіт, послуг) при найбільш ефективному і раціональному використанні наявних матеріальних і трудових виробничих ресурсів, забезпеченні нормальних умов праці і умов охорони навколишнього середовища [34, с. 142].

Розрахунки собівартості продукції (робіт, послуг) використовуються при визначенні ефективності проєктованих і здійснюваних технологічних, організаційних та інших заходів з розвитку і вдосконалення виробництва, плануванні прибутку, організації внутрішньогосподарського розрахунку, аналізі та контролі рівня витрат [45, с. 39].

У собівартість продукції включаються такі фактичні витрати підприємства:

а) витрати, безпосередньо пов'язані з виробництвом продукції, обумовлені технологією і організацією виробництва;

б) витрати на обслуговування виробничого процесу. Тут відображаються витрати по забезпеченню виробництва сировиною, матеріалами, паливом, енергією, інструментом і т. д. У цю групу витрат включаються витрати з підтримки основних виробничих фондів в робочому стані, тобто витрати на проведення всіх видів ремонтів основних засобів;

в) витрати по забезпеченню нормальних умов праці і техніки безпеки. Це означає, що на собівартість продукції можна впевнено віднести всі фактичні витрати, безпосередньо пов'язані з забезпеченням нормальних умов праці і технічного забезпечення робочих місць спеціальними пристроями (але некапітального характеру) [21, с. 49].

Витрати, що утворюють собівартість продукції (робіт, послуг), групуються відповідно до їх економічного змісту за елементами [29, с. 9]:

- матеріальні витрати включають лише витрати на сировину і матеріали, які входять в склад готових виробів, утворюючи їх основу, або є необхідними компонентами при їх виготовленні;

- витрати на оплату праці з відрахуваннями на соціальні потреби – відбивається оплата праці працівників (включаючи залучених осіб), зайнятих безпосередньо обслуговуванням технологічних і управлінських процесів, включаючи виплати їм з фонду матеріального заохочення;

- амортизація основних фондів – в цей елемент витрат входять всі суми амортизаційних відрахувань на повне відновлення основних виробничих

фондів за затвердженими нормами амортизації, включаючи і прискорену амортизацію їх активної частини;

- інші витрати включають різноманітні витрати і виплати, що мають перехідний характер: податки, збори, що відносяться на собівартість продукції; платежі по кредитах; витрати лабораторії з якості матеріальної сировини; витрати на відрядження за встановленими законодавством нормами; оплата послуг зв'язку, банку; витрати на всі види ремонтів, транспортно-заготівельні витрати і т. д. У собівартості продукції також відображаються фактичні витрати на рекламу, на підготовку і перепідготовку кадрів.

Господарюючі суб'єкти самостійно визначають перелік і склад статей для калькулювання виробничої собівартості продукції виходячи із:

- по-перше – галузевої приналежності підприємства,
- по-друге – продукції (послуг), що ним виробляється,
- по-третє – складності технологічного процесу,
- по-четверте – методу планування витрат на підприємстві.

Звертаємо увагу на те, статті витрат на молокопереробних підприємствах мають свої особливості. Тому пропонуємо в додатку А.1 розглянути групування витрат молокопереробних підприємств за статтями калькуляції представлене Лотиш О.Я [25, с. 278].

Погодимося з Харченко Ю. А., що визначає «...управління собівартістю є важливим елементом управління підприємством. Основними напрямками цієї роботи є, аналіз витрат за елементами, визначення ціни продукції, розрахунок рентабельності, побудова внутрішньо-господарських відносин, правомірність та доцільність організаційно-технічних заходів» [48, с. 234].

Гулик Т. В. та Міхєєва А. М. переконані, що аналіз витрат за елементами дає змогу:

- оцінити динаміку структури витрат;
- розглянути зміни у системі формуванні собівартості, порівнюючи з бізнес-планом;

- охарактеризувати виробничі особливості (матеріаломісткість, фондомісткість, трудомісткість виробництва);
- розкрити головні напрями пошуку резервів зниження собівартості [11, с. 71].

Аналіз собівартості продукції є важливим інструментом в системі управління витратами і його дослідження є актуальним. Важливим є на основі існуючих науково-методичних підходів визначити чинники, які надають найбільший вплив на собівартість реалізованої продукції і інші показники діяльності підприємства, визначити вид рівнянь, що описують залежність зміни показників діяльності підприємства від зміни цих чинників, і параметри цих рівнянь [10, с. 80].

Підводячи підсумки, варто зазначити що оцінка рівня витрат підприємства переробної промисловості має дуже важливе значення, так як це допомагає контролювати використання ресурсів, здійснювати прогнози виникнення нових, отримувати найбільшу віддачу від їх використання. Сприяє найбільш ефективному управлінню витратами з метою їх зменшення, виявленню головних резервів їх зниження і розробки певних заходів щодо їх реалізації на підприємстві.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ ПАТ «ЖИТОМИРСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД»

Для проведення практичного дослідження було обрано одне з найбільших і найуспішніших підприємств виробників молочної продукції – Приватне акціонерне товариство «Житомирський маслозавод. Потужності ПАТ «Житомирський маслозавод» (код ЄДРПОУ 00182863) розташовані за адресою: м. Житомир, вул. І. Гонти, 4 (за КАТОТТГ UA18040190010281147). Згідно КВЕД-2010 основними видом діяльності є перероблення молока (клас 10.51).

На теренах України та за кордоном ПАТ «Житомирський маслозавод» асоціюється з торговою маркою «Рудь» і позиціонується як один з провідних виробників морозива. Також користується попитом споживачів така якісна продукція як: молоко, масло, кефір, ряжанка, овочеві заморозки та інша.

Технологічний процес переробки молока в ПАТ «Житомирський маслозавод» показано в додатку Б.2.

Кожного дня ПАТ «Житомирський маслозавод» має можливість переробляти більше 400 тонн молока. Високоєфективне обладнання, унікальне для України дало можливість досягти значних обсягів вироблюваної продукції (додаток Б.1). В 2020 році було вироблено 24,7 тис.тонн морозива на суму 1099,7 млн грн (70% від валової продукції); вироблено продукції із незбираного молока 9,3 тис. тонн на суму 141,4 млн грн (9% від валової продукції); молока охолодженого вироблено 17,4 тис.тонн на суму 125,7 млн грн (8% від валової продукції); сухого знежиреного молока вироблено 4,9 тис. тонн на суму 125,7 млн грн (8% від валової продукції).

ПАТ «Житомирський маслозавод» має добре налагоджену та широку дистриб'юторську мережу збуту власної продукції. В 2020 році було

реалізовано 24,0 тис. тонн морозива на суму 1205,0 млн грн (62% від товарної продукції); реалізовано продукції із незбираного молока 9,3 тис. тонн на суму 153,7 млн грн (8% від товарної продукції); молока охолодженого реалізовано 17,4 тис. тонн на суму 136,5 млн грн (7% від товарної продукції); сухого знежиреного молока реалізовано 382 тонн на суму 23,0 млн грн (1% від товарної продукції). З року в рік, завдяки представленості у всіх регіонах нашої країни та налагодженій системі збуту продукції за кордон, ПАТ «Житомирський маслозавод» з кожним роком розширює мережі продажів та реалізує все більшу кількість виробленої власної продукції.

Організаційна структура маслозаводу включає такі відділи: юридичний, енергетичний, планово-економічний, механічний, комерційний, збуту, бухгалтерський, служба безпеки, відділ охорони праці, лабораторія; такі цехи: по виробництву морозива, цех виробництва сухого молока, цех по розливу молока, цех виробництва вершкового масла та інші. Організаційна структура маслозаводу наведена в додатку Б.3.

Станом на 31.12.2020 року вартість майно маслозаводу коштувало 1345,0 млн грн., тобто за період дослідження активи маслозаводу у вартісній оцінці коштували більше на 661,6 млн грн чи майже в 2 рази. Суттєво внаслідок оновлення основних засобів, зросла вартість необоротних активів на 485,5 млн грн. або на 114,9 %, а вартість оборотних активів на станом на 31.12.2020 року рівна 437,1 млн грн, тобто їх вартість зросла на 176,1 млн грн. або на 67,5%. Інформація про активи наведена в додатку Б.4.

Станом на 31.12.2020 року у структурі майна, маслозаводу – 67,5% від суми всіх активів становлять необоротні активи, а оборотні активи займають 32,5% від майна. В структурі активів маслозаводу за 2018-2020 роки частка оборотних активів стала меншою на 5,7%, це відбулося тому, що ПАТ «Житомирський маслозавод» першочергово модернізує основні засоби.

Дані додатку Б.5 показують, станом на 31.12.2020 року у загальній вартості капіталу маслозаводу 823,6 млн грн займає власний капітал, сума

якого зростає за період дослідження на 259,0 млн грн. або на 45,9 %. Довгострокові зобов'язання і забезпечення маслозаводу в кінці 2020 року були позичені в сумі 120,3 млн грн, що перевищує позики 2018 року на 118,6 млн грн. Поточні зобов'язання маслозаводу в кінці звітної періоду рівні сумі 401,0 млн грн, що більше кінця 2018 року на 284,1 млн грн або в 3,4 рази.

На кінець 2020 року у структурі джерел формування майна маслозаводу 61,2% займає власний капітал, але в загальній структурі пасивів його частка зменшилася на 21,4%. Питома вага довгострокових запозичень маслозаводу на кінець 2020 року в структурі пасивів рівні 8,9 % від загальної їх суми, а їх питома вага збільшилась на 8,7%. Поточні зобов'язання в кінці 2020 року мали питому вагу в 29,8% від суми пасивів, а в структурі балансу ПАТ «Житомирський маслозавод» питома вага поточних запозичень зростає на 12,7%.

Дані додатку Б.6 засвідчують, що у ПАТ «Житомирський маслозавод» знизилася ефективність використання виробничих ресурсів. Фондовіддача порівняно за виручкою якщо порівняти значення в 2020 році порівняно з 2018 роком зменшилася на 1,013 грн або на 22,2%, а фондовіддача розрахована за витратами виробництва зменшилася на 0,840 грн або на 22,7%. Матеріаловіддача зростає на 0,016 грн. або на 1,1 % за період дослідження. Продуктивність персоналу зростає: на одного працівника маслозаводу вироблено товарної продукції більше на 664,7 тис. грн. або на 50,8%; валової продукції вироблено більше на 530,5 тис.. грн або на 49,9%. Робимо висновок, ефективність діяльності маслозаводу зростає.

ПАТ «Житомирський маслозавод» є досить прибутковим виробником молока продукції, про що свідчать дані додатку Б.7. Валовий результат реалізації продукції маслозаводу за 2020 рік рівний 506,9 млн грн. прибутку, що краще подібного показника в 2018 році на 139,4 млн грн або на 38%. Результат операційної діяльності маслозаводу за 2020 рік рівний 197,2 млн грн. операційного прибутку, що краще подібного показника в 2018 році на

635,7 млн грн або на 47,6%. Сумарний результат операційної і фінансової діяльності маслозаводу за 2020 рік рівний 152,2 млн грн. операційного прибутку, що краще подібного показника в 2018 році на 31,9 млн грн або на 26,6%. Підсумковий фінансовий результат маслозаводу за 2020 рік рівний 123,9 млн грн. прибутку, що краще діяльності 2018 року на 29,6 млн грн або на 31,4%, так як в 2018 році було отримано 94,3 млн грн. чистого прибутку.

Отже, досліджуваний маслозавод є прибутковим та технологічно розвиненим підприємством, яке відоме всім споживачам України та в світі.

Перед тим як перейти до аналізу собівартості виробництва продукції в проаналізуємо вартісну динаміку витрат різних видів ресурсів безпосередньо пов'язаних з виробництвом ПАТ «Житомирський маслозавод» (додаток Б.8).

Можемо помітити, що операційні затрати ПАТ «Житомирський маслозавод» за період дослідження зросли на 328,6 млн грн. чи на 26,5%. В тому числі матеріальні затрати, що увійшли в собівартість 1101,4 млн грн, що більше 2018 року на 220,5 млн грн чи на 25,0%. Затрати на оплату праці в 2020 році займають 117,5 млн грн., що більше 2018 року на 30,9 млн грн чи на 35,7%. В структурі всіх операційних затрат маслозаводу в 2020 році найбільшу питому вагу займали матеріальні затрати, що увійшли в собівартість 70,1%, а витрати на оплату праці з відрахуваннями рівні 8,8%, що відповідно менше 2018 року на 0,8% і на 0,2%. Витрати на оплату праці і відрахування становили в 2020 році 8,8% від всіх виробничих витрат, що менше чим в 2018 році на 0,2%.

Особливості формування собівартості продукції ПАТ «Житомирський маслозавод» зумовлені такими ознаками галузі:

- по-перше – виробництво молочної продукції є обмежене сировинними ресурсами, обсяг яких залежить від стану молочного скотарства;
- по-друге – багатоасортиментність молочної продукції;
- по-третє – сезонність коливань надходження сирого молока;

- по-четверте – неможливість утворення сировинних запасів, оскільки сире молоко має здатність до швидкого псування;
- по-п'яте – територіальна розосередженість підприємств, що продають сире молоко, внаслідок якої є високою питома вага транспортно-заготівельних витрат у загальних витратах виробництва;
- по-шосте – матеріаломісткість виробництва молокопродуктів.

Далі проаналізуємо динаміку і структуру собівартості основних видів продукції. В додатку Б.9 наведено склад і структура собівартості виробництва морозива. Проведений аналіз свідчить, що на кінець 2020 року виробнича собівартість 1 кг морозива сягнула рівня в 44,44 грн за 1 кг, тобто зросла на 7,09 грн чи на 19,0% порівняно 2018 року. Найбільше на ріст собівартості морозива вплинуло зростання вартості витрачених матеріальних ресурсів за період дослідження на 6,01 грн чи на 23,9% до суми в 31,15 грн в 2020 році. Зростання інвестицій маслозаводу у виробниче обладнання призвело до зростання амортизаційних витрат за період дослідження на 0,47 грн чи на 21,0% до суми в 2,71 грн в 2020 році. Відмітимо, що період дослідження витрати на оплату праці при виробництві 1 кг морозива зросли на 0,46 грн чи на 17,4% до суми в 3,11 грн в 2020 році.

В додатку Б.10 наведено склад і структура собівартості виробництва продукції з незбираного молока.

Розрахунки показали, що на кінець 2020 року виробнича собівартість 1 кг продукції з незбираного молока сягнула рівня в 15,26 грн за 1 кг, тобто зросла на 1,05 грн чи на 7,4% порівняно 2018 року. Найбільше на ріст собівартості продукції з незбираного молока вплинуло зростання вартості витрачених матеріальних ресурсів за період дослідження на 1,10 грн чи на 10,8% до суми в 11,25 грн в 2020 році. Відбулося при виробництві продукції з незбираного молока зростання амортизаційних витрат на 0,31 грн чи на 27,2% до суми в 1,45 грн в 2020 році. Відмітимо, що період дослідження витрати на оплату праці при виробництві 1 кг продукції з незбираного молока зросли на 0,16 грн чи на 18,2% до суми в 1,04 грн в 2020 році.

В додатку Б.11 наведено склад і структура собівартості виробництва сухого знежиреного молока. Констатуємо, що на кінець 2020 року виробнича собівартість 1 кг сухого знежиреного молока сягнула рівня в 28,85 грн за 1 кг, тобто зросла на 1,64 грн чи на 6,0% порівняно 2018 року. Найбільше на ріст собівартості сухого знежиреного молока вплинуло зростання вартості витрачених матеріальних ресурсів за період дослідження на 1,83 грн чи на 9,1% до суми в 22,04 грн в 2020 році. Помічаємо при виробництві сухого знежиреного молока зниження амортизаційних витрат на 0,13 грн чи на 6,1% до суми в 2,01 грн в 2020 році. Відмітимо, що період дослідження витрати на оплату праці при виробництві 1 кг сухого знежиреного молока зросли на 0,54 грн чи на 16,3% до суми в 3,86 грн в 2020 році.

В додатку Б.12 наведено склад і структура собівартості виробництва охолодженого молока. Помічаємо, що на кінець 2020 року виробнича собівартість 1 кг охолодженого молока сягнула рівня в 7,85 грн за 1 кг, тобто зросла на 0,63 грн чи на 8,7% порівняно 2018 року. Найбільше на ріст собівартості охолодженого молока вплинуло зростання вартості витрачених матеріальних ресурсів за період дослідження на 0,24 грн чи на 4,1% до суми в 6,05 грн в 2020 році. Помічаємо при виробництві охолодженого молока зростання амортизаційних витрат на 0,02 грн чи на 14,3% до суми в 0,16 грн в 2020 році. Відмітимо, що період дослідження витрати на оплату праці при виробництві 1 кг охолодженого молока зросли на 0,15 грн чи на 15,0% до суми в 1,15 грн в 2020 році.

Найбільш впливовими факторами на зростання собівартості продукції є зростання матеріальних затрат і затрат на оплату праці.

Зростання собівартості виробництва вимагає пошуку нових підходів щодо організації виробничого процесу з метою оптимізації витрат на виробництво морозива чи інших видів продукції ПАТ «Житомирський маслозавод».

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ЗНИЖЕННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ ПАТ «ЖИТОМИРСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД»

Основними чинниками зниження собівартості процесу виробництва є: скорочення затрат на електроенергію та паливо; скорочення затрат на сировину та матеріали зниження амортизації шляхом інтенсивнішого використання поновленої техніки; підвищення якості обладнання, зменшення пасивної частини основних фондів; скорочення відходів та браку виробництва; поліпшення продуктивності праці та організації виробництва; скорочення затрат на управління [11, с. 71]. Резерви зниження собівартості, показано в додатку В.1.

В даний час в будь-якій економічній системі велике значення має економія і раціональне використання всіх видів ресурсів, тому одним з найбільш вагомих факторів підвищення економічної ефективності виробництва в ПАТ «Житомирський маслозавод» є впровадження прогресивних технологій і обладнання, що забезпечують раціоналізацію і економію ресурсів, їх використання та переробку з мінімальними втратами. Останнім часом велика увага приділяється розробкам технологій з безвідходними циклами, актуальними є виробництва з переробкою вторинної сировини, розробка кластерів, що дозволяють економити сировину і ресурси, отримуючи максимальний прибуток, доходи, значно підвищуючи економічну ефективність виробництва.

Перехід ПАТ «Житомирський маслозавод» від ресурсовитратних до ресурсозберігаючих, наукомістких, вискоєфективних технологій дасть змогу підвищити ефективність виробництва продукції шляхом:

- зменшення витрат теплової енергії, підвищення якості продукції, знизити її собівартість і піднести конкурентоспроможність на вітчизняному й світовому ринках;

- раціонально використовувати всі складові тваринної сировини, зменшити екологічне навантаження місцевості, де розташоване підприємство, завдяки вторинному використанню відходів сировини.

Одним із шляхів зниження собівартості продукції в ПАТ «Житомирський маслозавод» є використання вторинних ресурсів і промислових відходів, що дозволить підвищити економічну ефективність виробництва. По-перше, використання вторинних ресурсів і відходів дозволить знизити матеріаломісткість виробництва і служити найважливішим джерелом розширення сировинної бази ПАТ «Житомирський маслозавод». Використання в якості сировини вторинних ресурсів і відходів при вдосконаленні процесів виробництва можна включити в число факторів, що знижують матеріаломісткість і підвищують економічну ефективність виробництва. По-друге, шляхом широкого використання вторинних ресурсів і відходів можна домогтися істотної економії первинних матеріалів і, в кінцевому рахунку – природних ресурсів. Звичайно, напрямок можливостей не безмежний. Їх використання обмежене як обсягами вторинних ресурсів, з одного боку, і техніко-економічними можливостями і доцільністю їх використання – з іншого.

Проблема комплексного використання вторинної сировини і ресурсозбереження для ПАТ «Житомирський маслозавод» особливо важлива, так як при переробці сировини частина її переходить у відходи і вторинні сировинні ресурси.

Вітчизняний і зарубіжний досвід показує, що в умовах ринкової економіки при нестачі коштів повне і раціональне використання вторинних сировинних ресурсів вимагає нових, комплексних рішень. Зокрема, вирішення проблеми раціонального використання вторинних ресурсів в молочній галузі коротко розглянемо зарубіжний досвід.

Розглянемо використання відходів молочної промисловості за кордоном в різних країнах в додатку В.2.

Таким чином, розглянутим країнам вдалося домогтися підвищення ефективності виробництва в молочній галузі шляхом зниження собівартості продукції, що випускається, адже на закупівлю сировини йде значна частина виробничих витрат, а з використанням вторинних ресурсів в певній збільшується випуск продукції за рахунок розширення товарного асортименту, забезпечуючи розширене відтворення.

Таким чином, впровадження безвідходних і маловідходних технологій з використанням вторинних ресурсів і промислових відходів в ПАТ «Житомирський маслозавод» дозволить:

- значно підвищити економічну ефективність виробництва молочної продукції;
- позитивно позначиться на різноманітності і якості виробленої продукції;
- знизити витрати;
- збільшити прибуток маслозаводу;
- підвищити ефективність використання матеріальних ресурсів.

Обов'язковою умовою забезпечення стабільних темпів економічного зростання ПАТ «Житомирський маслозавод», зниження собівартості і підвищення конкурентоспроможності його продукції є продовження створення такої матеріально-технічної бази маслозаводу, яка б за своїм техніко-технологічним рівнем відповідала сучасним світовим стандартам.

Сьогодні потрібна докорінна реконструкція декількох цехів маслозаводу і виробництв ПАТ «Житомирський маслозавод» та оснащення їх сучасними технологіями.

Найважливіші розвитку інноваційно-інвестиційних процесів при формуванні матеріально-технічної бази з метою зниження собівартості продукції ПАТ «Житомирський маслозавод» показані в додатку В.3.

З метою підтримки інноваційного підходу зниження собівартості переробки молока необхідно передбачити заходи показані в додатку В.4.

Для стійкого просування інновацій в ПАТ «Житомирський маслозавод» не зайвою стане фінансова безвідсоткова підтримка держави, що дозволить уникнути підприємству потреби в довгострокових кредитах, а тому значно зекономить кошти на оплату відсотків за кредитами, що в свою чергу знизить собівартість продукції.

Отже, маючи на меті зниження собівартості перспективи впровадження науково-технічних інновацій у процес розвитку матеріально-технічної бази ПАТ «Житомирський маслозавод» полягають у вдосконаленні діючих та створенні нових галузевих технологій і устаткування, новітніх технологій комплексного використання сировини, глибокого перероблення останньої.

Всі перераховані вище заходи допомагають знизити собівартість молочної продукції та підвищити ефективність діяльності підприємства.

Прогноз собівартості продукції може стати важливим інструментом в системі управління витратами ПАТ «Житомирський маслозавод» і його проведення є актуальним. Прогнози собівартості основних видів продукції наведено в додатках В.5-В.8.

Прогноз собівартості виробництва морозива ПАТ «Житомирський маслозавод» дав наступну залежність: $Y_x = 4,477x + 27,715$. Прогнозне значення собівартості морозива в 2021 році буде рівне $Y_x = 4,477 \times 5 + 27,715 = 50,10$ грн, що більше чим в 2020 році на 5,66 грн чи на 12,7%.

Прогноз собівартості виробництва продукції з незбираного молока ПАТ «Житомирський маслозавод» дав наступну залежність: $Y_x = 0,541x + 13,155$. Прогнозне значення собівартості продукції з незбираного молока в 2021 році буде рівне $Y_x = 0,541 \times 5 + 13,155 = 15,86$ грн, що більше чим в 2020 році на 0,60 грн чи на 3,9%.

Прогноз собівартості виробництва сухого знежиреного молока ПАТ «Житомирський маслозавод» дав наступну залежність: $Y_x = 0,719x + 26,19$. Прогнозне значення собівартості сухого знежиреного молока в 2021 році буде рівне $Y_x = 0,719 \times 5 + 26,19 = 29,79$ грн, що більше чим в 2020 році на 0,93 грн чи на 3,2%.

Прогноз собівартості виробництва охолодженого молока ПАТ «Житомирський маслозавод» дав наступну залежність: $Y_x = 0,281x + 6,675$. Прогнозне значення собівартості охолодженого молока в 2021 році буде рівне $Y_x = 0,281 \times 5 + 6,675 = 8,08$ грн, що більше чим в 2020 році на 0,23 грн чи на 2,93%.

У результаті проведеного прогнозу в управлінського персоналу ПАТ «Житомирський маслозавод» з'явиться можливість приймати оптимальні управлінські рішення.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

1. Собівартість продукції є одним з найважливіших показників роботи підприємства, так як показує, наскільки ефективно воно функціонує. Собівартість продукції відображає всю господарську діяльність підприємства, результати ефективності використання його ресурсів. Від досягнутого рівня собівартості продукції залежить прибуток від діяльності, темпи росту розширеного відтворення, існуючий фінансовий стан виробників та конкурентоспроможність їх продукції. Чим собівартість продукції нижче, тим ефективніше використовуються ресурси підприємства: матеріальні, трудові та інші ресурси.

2. ПАТ «Житомирський маслозавод» має можливість переробляти більше 400 тонн молока. Високоєфективне обладнання, унікальне для України дало можливість досягти значних обсягів вироблюваної продукції (додаток Б.1). В 2020 році було вироблено 24,7 тис. тонн морозива на суму 1099,7 млн грн (70% від валової продукції); вироблено продукції із незбираного молока 9,3 тис. тонн на суму 141,4 млн грн (9% від валової продукції); молока охолодженого вироблено 17,4 тис. тонн на суму 125,7 млн грн (8% від валової продукції); сухого знежиреного молока вироблено 4,9 тис. тонн на суму 125,7 млн грн (8% від валової продукції).

3. Проведений аналіз свідчить, що на кінець 2020 року виробнича собівартість 1 кг морозива сягнула рівня в 44,44 грн за 1 кг, тобто зросла на 7,09 грн чи на 19,0% порівняно 2018 року.

4. Розрахунки показали, що на кінець 2020 року виробнича собівартість 1 кг продукції з незбираного молока сягнула рівня в 15,26 грн за 1 кг, тобто зросла на 1,05 грн чи на 7,4% порівняно 2018 року.

5. Констатуємо, що на кінець 2020 року виробнича собівартість 1 кг сухого знежиреного молока сягнула рівня в 28,85 грн за 1 кг, тобто зросла на 1,64 грн чи на 6,0% порівняно 2018 року.

6. Помічаємо, що на кінець 2020 року виробнича собівартість 1 кг охолодженого молока сягнула рівня в 7,85 грн за 1 кг, тобто зросла на 0,63 грн чи на 8,7% порівняно 2018 року.

7. Прогнозне значення собівартості морозива в 2021 році буде рівне 50,10 грн, що більше чим в 2020 році на 5,66 грн чи на 12,7%.

8. Прогнозне значення собівартості продукції з незбираного молока в 2021 році буде рівне 15,86 грн, що більше чим в 2020 році на 0,60 грн чи на 3,9%.

9. Прогнозне значення собівартості сухого знежиреного молока в 2021 році буде рівне 29,79 грн, що більше чим в 2020 році на 0,93 грн чи на 3,2%.

10. Прогнозне значення собівартості охолодженого молока в 2021 році буде рівне 8,08 грн, що більше чим в 2020 році на 0,23 грн чи на 2,93%.

11. Всі розглянуті заходи допомагають знизити собівартість молочної продукції та підвищити ефективність діяльності ПАТ «Житомирський маслозавод».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексеева А. В., Васильева В. Г. Удосконалення обліку витрат на виробництво та формування собівартості продукції. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2019. Вип. 23(1). С. 5-9.
2. Богачова А. В. Передумови створення центрів відповідальності за формування собівартості на промислових підприємствах. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2017. Вип. 1. С. 10-12.
3. Бондаренко Н. М., Устименко А. К. Собівартість продукції: економічна сутність та її види. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки*. 2015. Вип. 11(2). С. 51-54.
4. Варченко О. М., Артимонова І. В., Холоденко Н. І. Оптимізація структури капіталу як інструмент управління вартістю молокопереробних підприємств. *Економіка та управління АПК*. 2021. № 1. С. 111-124.
5. Гаваза Є. В. Світовий ринок молока і молокопродуктів: тенденції та перспективи для України. *Економіка АПК*. 2015. № 7. С. 106-113.
6. Гевал Т. М., Лопатовський В. Г. Особливості планування, обліку витрат і калькулювання собівартості продукції на підприємствах пивоварної промисловості. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2015. № 6. С. 128-131.
7. Гейер Г., Роева О. С. Облік витрат виробництва і контроль формування собівартості продукції в харчовій промисловості. *Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського. Серія: Економічні науки*. 2015. № 1. С. 157-163.
8. Голомб В. В., Дзюба Т. О. Планування та економічне обґрунтування шляхів зниження собівартості продукції. *Інфраструктура ринку*. 2016. Вип. 2. С. 140-143.

9. Горєва А. С. Калькулювання собівартості продукції на підприємствах молочної промисловості. *Соціально-гуманітарний вісник*. 2019. Вип. 26-27. С. 111-114.

10. Горкавий В. К., Літвінова К. О. Обліково-аналітичні аспекти управління собівартістю продукції. *Вісник ХНАУ. Серія: Економічні науки*. 2016. № 1. С. 79-93.

11. Гулик Т. В., Міхєєва А. М. Зниження собівартості продукції як чинник підвищення ефективності роботи підприємства. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент*. 2019. Вип. 40. С. 69-74.

12. Довга Н. І., Цегели Г. Г. Використання методу послідовних поступок для розв'язування задачі підвищення собівартості продукції. *Молодий вчений*. 2020. № 10(1). С. 25-29.

13. Дробязко С. І. Облік витрат собівартості послуг на авіатранспортних підприємствах. *Ефективна економіка*. 2019. № 11. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2019_11_18

14. Каленич І. С. Економічна сутність витрат і собівартості продукції. *Бізнес Інформ*. 2019. № 11. С. 241-246.

15. Климчук В. В., Лопашук І. А., Мацюк Н. О. Застосування аналізу чутливості для оцінювання факторів, які визначають собівартість продукції підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 46. С. 123-128.

16. Коба О. В., Миронова Ю. Ю. Калькулювання собівартості робіт у будівництві. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. Вип. 19(2). С. 29-33.

17. Колібаба О.А. Облік і аналіз виробничих витрат у системі управління молокопереробними підприємствами України: дис. на здобуття наук. Ступеня канд. економ. наук: 08.00.09. / ЛНУ ім. І. Франка, Львів, 2015. 189 с.

18.Кондратюк О. І. Забезпечення конкурентоспроможності підприємств молочної промисловості як механізм їх ефективного розвитку. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 31. С. 59-64.

19.Костакова Л. Д. Систематизація методів обліку витрат та калькулювання собівартості продукції. *Економіка. Фінанси. Право*. 2017. № 4(2). С. 36-38.

20.Крикун К. В., Оліферук С. Л., Рязанов А. С. Структуризація статей і елементів собівартості як елемент техніко-економічного аналізу з метою оптимізації витрат і підвищення конкурентоспроможності підприємства. *Управління розвитком складних систем*. 2019. Вип. 38. С. 139-142.

21.Кудренко Н. В. Особливості обліку витрат та калькулювання собівартості на підприємствах круп'яної галузі. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. 2014. Вип. 9(1). С. 47-51.

22.Курган Н. В. Обґрунтування вибору промисловими підприємствами методів обліку виробничих витрат і калькулювання собівартості продукції. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. 2014. Вип. 9(7). С. 211-215.

23.Литовченко М. В. Молочна промисловість України: стан та перспективи розвитку. *Агросвіт*. 2015. № 8. С. 30-34.

24.Ломовських Л. О. Світовий ринок молока та молокопродукції, сучасні тенденції та перспективи. *Вісник ХНАУ. Серія: Економічні науки*. 2020. № 4(1). С. 334-345.

25.Лотиш О.Я. Особливості функціонування молокопереробних підприємств та оцінки рівня витрат на виробництво молочної продукції // Соціально-економічні аспекти розвитку аграрного сектору економіки України. Колективна монографія. / Під ред. д.е.н., проф. Ю.О. Нестерчук. – Умань: Видавець «Сочінський». 2012. С. 272-284.

26.М'якшило О. М., Харкянен О. В., Грибков С. В. Моделювання процесу моніторингу і планування собівартості продукції

багатономенклатурного харчового підприємства. *Наукові праці Національного університету харчових технологій*. 2015. Т. 21, № 6. С. 100-108.

27.Майданевич Ю.П. Бухгалтерський облік і контроль процесу виробництва продукції молочної промисловості: організація і методика: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. економ. наук: 08.00.09. / Національний аграрний ун-т. Миколаїв, 2008. 21 с.

28.Москаленко В. А. Особливості методики калькуляції собівартості в різних галузях народного господарства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2016. Вип. 2. С. 187-190.

29.Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: редакція від 03.11.2020 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>

30.Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати»: редакція від 03.11.2020 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0610-06#Text>

31.Нікульникова Т. Г., Мезенцева Н. М. Формування прямих матеріальних витрат у собівартості хлібобулочної та молочної продукції підприємств Криворіжжя у 2013 році. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. 2015. Вип. 10(3). С. 213-217.

32.Оліферук С. Л. Структуризація собівартості з метою зниження витрат підприємства. *Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин*. 2020. Вип. 46. С. 65-71.

33.Омецінська І. Особливості формування повної собівартості продукції (робіт, послуг) в управлінському обліку для цілей ціноутворення. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2018. Вип. 4. С. 120-133.

34.Остапенко Я. О. Методика дослідження витрат на виробництво та собівартості продукції харчової галузі. *Збірник наукових праць Черкаського*

державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. 2011. Вип. 28(1). С. 140-143.

35.Парфіненко Ю. А., Мельникова К. І. Визначення резервів зниження собівартості з метою підвищення ефективності діяльності підприємства. *Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Серія: Актуальні проблеми управління та фінансово-господарської діяльності підприємства. 2013. № 52. С. 124-128.*

36.Про затвердження Методичних рекомендацій з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств: Наказ Міністерства аграрної політики України № 132 від 18.05.2001 року, Редакція від 31.10.2005. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0132555-01#Text>

37.Про затвердження Методичних рекомендацій з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості: Наказ Міністерства промислової політики України №373 від 09.07.2007 року, чинна редакція. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0373581-07#Text>

38.Пронько Л. М., Колесник Т. В., Самборська О. Ю. Ринок молочної продукції України: стан та перспективи розвитку. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2019. № 10. С. 72-81.*

39.Розіт Т. В., Мухортова К. С. Калькулювання собівартості як основа ефективного функціонування підприємства. *Соціальна економіка. 2018. Вип. 56. С. 197-206.*

40.Сіднева Ж. К., Гмиря А. О. Економічні аспекти розвитку молочної промисловості України. *Формування ринкових відносин в Україні. 2017. № 7-8. С. 54-62.*

41.Скоморохова С. Ю., Редзюк Т. Ю., Пономаренко Р. А. Стан та перспективи розвитку молочної промисловості в Україні. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки. 2015. Вип. 10(1). С. 91-95.*

42.Собко О. М., Бойчик І. М. Перспективи входження вітчизняної молочної індустрії на ринок ЄС шляхом посилення конкурентоспроможності бренду. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2016. Вип. 6(3). С. 42-49.

43.Сурніна К. С., Богосян М. В. Напрями вдосконалення організації обліку на підприємствах молочної промисловості. *Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції*. 2013. № 2. С. 114-119.

44.Тлущкевич Н. В., Нужна О. А., Писаренко Т. М. Формування собівартості продукції тваринництва для прийняття управлінських рішень. *Економічний форум*. 2020. № 2. С. 134-141.

45.Тополенко Н. М., Гетьман А. А. Актуальні питання зниження витрат на формування собівартості продукції та послуг. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент*. 2020. Вип. 46. С. 38-45

46.Усик С. П., Кравченко А. А. Конкурентоспроможність продукції на ринку морозива України. *Ефективна економіка*. 2014. № 4. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2014_4_79

47.Фостолович Р. С., Фостолович В. А Інформаційні ресурси при формуванні собівартості продукції в системі управління підприємством. *Ефективна економіка*. 2018. № 9. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2018_9_55

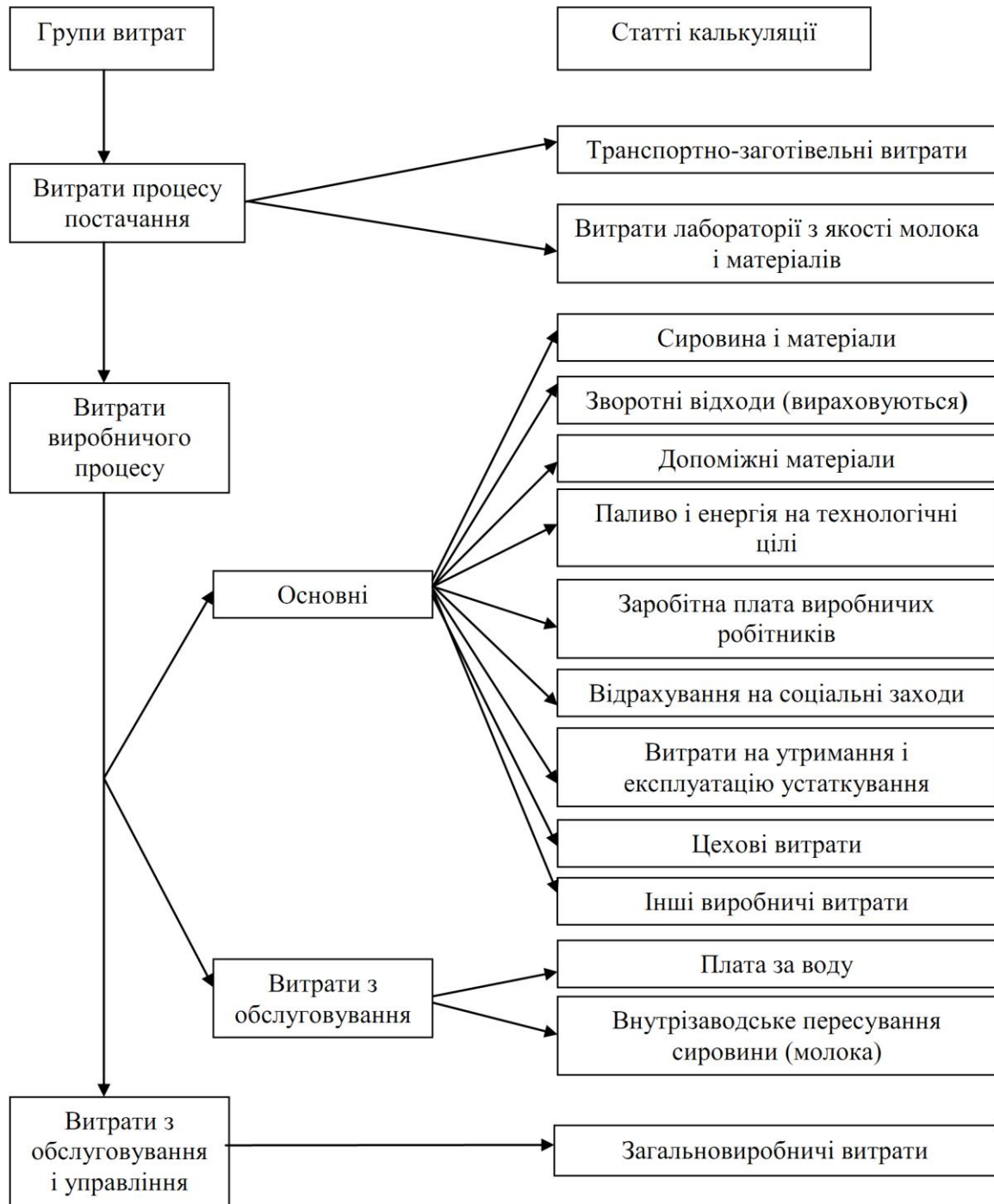
48.Харченко Ю. А. Автоматизація процесів управління собівартістю виготовлення продукції промислового підприємства. *Економічний простір*. 2015. № 104. С. 229-236.

49.Чеснік Н. М., Рожко З. П., Струс Л. А. Експортно-імпортний потенціал молочної промисловості України. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2019. № 3. С. 147-155.

50.Яценко В. Ф. Еволюціонування системи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції. *Таврійський науковий вісник*. Серія: Економіка. 2020. Вип. 1. С. 259-265.

51.Яценко В. Ф. Класифікація систем обліку витрат на виробництво та калькулювання собівартості продукції. *Таврійський науковий вісник*. Серія: Економіка. 2020. Вип. 2. С. 268-273.

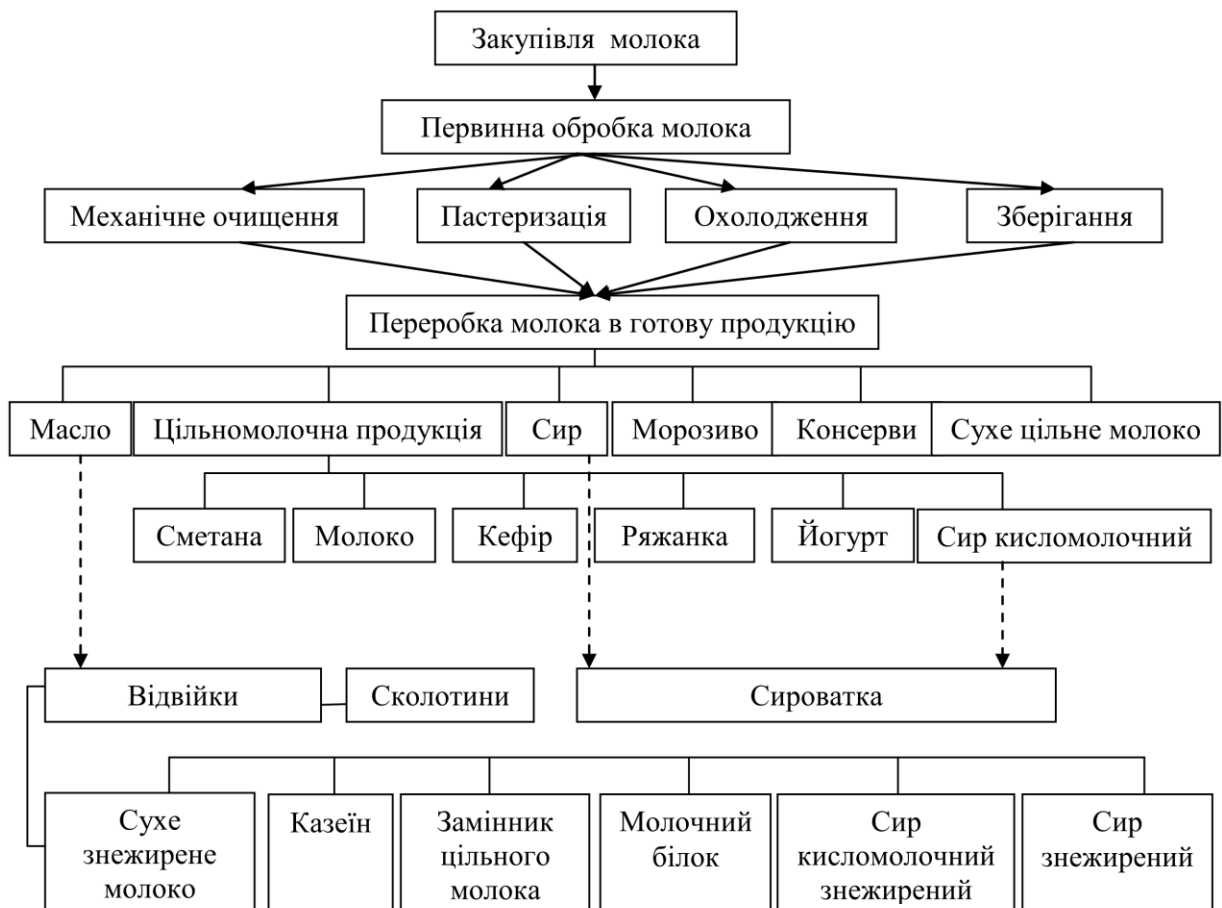
ДОДАТКИ

Групування витрат молокопереробних підприємств за статтями калькуляції

Виробництво основних видів продукції в 2020 році

Основний вид продукції	У натуральній формі, тонн	У грошовій формі, тис.грн.	У % до всієї продукції	Собівартість / ціна за 1 кг, грн
Вироблено продукції				
Морозиво	24747	1099704	70	44,44
Продукція з незбираного молока	9264	141391	9	15,26
СЗМ	4861	140236	9	28,85
Молоко охолоджене	17379	125680	8	7,23
Реалізовано продукції				
Морозиво	23977	1204977	62	50,26
Продукція з незбираного молока	9270	153683	8	16,58
СЗМ	382	22976	1	60,15
Молоко охолоджене	17379	136480	7	7,85

Технологічний процес переробки молока в ПАТ «Житомирський маслозавод»

Додаток Б.3

Організаційна структура ПАТ «Житомирський маслозавод»

Склад активів ПАТ «Житомирський маслозавод» на кінець року,

тис.грн

Показник	Роки			2020 р. до 2018 р.	
	2018	2019	2020	+, -	в %
I. Необоротні активи					
Нематеріальні активи:	360	286	214	-146	59,4
первісна вартість	3016	3223	3404	388	112,9
накопичена амортизація	2656	2937	3190	534	120,1
Незавершені капітальні інвестиції	37448	74459	229174	191726	> в 6 р.
Основні засоби:	371055	426317	671689	300634	181,0
первісна вартість	633794	746589	1076440	442646	169,8
знос	262739	320272	404751	142012	154,1
Довгострокові фінансові інвестиції	47	47	47	0	100,0
Інші необоротні активи	13515	78377	6732	-6783	49,8
Усього за розділом I	422425	579486	907933	485508	> в 2,1 р.
II. Оборотні активи					
Запаси	129892	154015	206461	76569	158,9
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	104599	161484	182253	77654	174,2
Дебіторська заборгованість за розрахунками:					
за виданими авансами	7081	5704	4654	-2427	65,7
з бюджетом	13291	15910	35811	22520	> в 2,7 р.
Інша поточна дебіторська заборгованість	42	42	43	1	102,4
Гроші та їх еквіваленти	5207	2496	6609	1402	126,9
Витрати майбутніх періодів	271	439	384	113	141,7
Інші оборотні активи	551	230	836	285	151,7
Усього за розділом II	260934	340320	437051	176117	167,5
Баланс	683359	919806	1344984	661625	196,8

Джерело: розраховано на основі даних ПАТ «Житомирський маслозавод»

**Склад пасивів ПАТ «Житомирський маслозавод» на кінець року,
тис.грн)**

Показник	Роки			2020 р. до 2018 р.	
	2018	2019	2020	+, -	в %
I. Власний капітал					
Зареєстрований (пайовий) капітал	5341	5341	5341	0	100,0
Нерозподілений прибуток	559291	694506	818273	258982	146,3
Усього за розділом I	564632	699847	823614	258982	145,9
II. Довгострокові зобов'язання та забезпечення					
Відстрочені податкові зобов'язання	522	25	0	-522	0,0
Довгострокові кредити банків	-	55260	119860	119860	-
Цільове фінансування	1253	860	467	-786	37,3
Усього за розділом II	1775	56145	120327	118552	> в 67,8 р.
III. Поточні зобов'язання і забезпечення					
Короткострокові кредити банків	48066	75122	186962	138896	> в 3,9 р.
Поточна заборгованість за					
товари, роботи, послуги	47450	61189	68277	20827	143,9
розрахунками з бюджетом	7106	772	858	-6248	12,1
розрахунками зі страхування	904	495	521	-383	57,6
розрахунками з оплати праці	2499	2389	2563	64	102,6
одержаними авансами	1777	318	346	-1431	19,5
Поточні забезпечення	6316	7422	9400	3084	148,8
Доходи майбутніх періодів	393	393	393	0	100,0
Інші поточні зобов'язання	2441	15714	131723	129282	> в 5,4 р.
Усього за розділом III	116952	163814	401043	284091	> в 3,4 р.
Баланс	683359	919806	1344984	661625	196,8

Джерело: розраховано на основі даних ПАТ «Житомирський маслозавод»

Аналіз наявності і ефективності використання виробничих ресурсів

АТ «Житомирський маслозавод»

Показники	Роки			2020 р. до 2018 р.	
	2018	2019	2020	+, -	у %
Середньооблікова чисельність працівників, чол	1095	986	856	-239	78,2
Середньорічна вартість оборотних засобів, тис.грн:	246004,0	300627,0	388685,5	142681,5	158,0
Припадає оборотних засобів на працівника, тис.грн	224,66	304,90	454,07	229,41	> в 2 р.
Середнорічна вартість основних засобів, тис.грн:	335621,0	398686,0	549003,0	213382,0	163,6
Коефіцієнт зносу основних засобів	41,5	42,9	37,6	-3,9	90,7
Фондоозброєність, тис.грн./чол.	306,50	404,35	641,36	334,86	> в 2,1 р.
Вироблено на 1 працівника, тис.грн					
• товарної продукції	1308,11	1620,38	1972,84	664,73	150,8
• валової продукції	1062,78	1374,99	1593,31	530,53	149,9
Вироблено на 1 грн витрачену на оплату праці, грн					
• товарної продукції	17,662	16,332	16,556	-1,106	93,7
• валової продукції	14,349	13,859	13,371	-0,978	93,2
Фондовіддача, грн					
• за виручкою	4,556	4,450	3,543	-1,013	77,8
• за витратами виробництва	3,702	3,776	2,862	-0,840	77,3
Матеріаловіддача, грн	1,410	1,389	1,426	0,016	101,1
Отримано прибутку (збитку) в розрахунку на:					
• середньорічного працівника, грн	80698,0	123593,6	125699,8	45001,8	155,8
• 1 грн середньорічної вартості основних засобів	0,281	0,339	0,226	-0,055	80,3
• 1 грн середньорічної вартості оборотних засобів	0,383	0,450	0,319	-0,06	83,2

Джерело: розраховано на основі даних ПАТ «Житомирський маслозавод»

Формування фінансового результату
ПАТ «Житомирський маслозавод», тис.грн

Показник	Роки			2020 р. до 2018 р.	
	2018	2019	2020	+, -	в %
Чистий дохід від реалізації продукції	1529184	1774311	1945225	416041	127,2
Собівартість реалізованої продукції	1161766	1326228	1438371	276605	123,8
Валовий прибуток (+), збиток (-)	367418	448083	506854	139436	138,0
Інші операційні доходи	3604	7235	5946	2342	165,0
Адміністративні витрати	30942	39105	50347	19405	162,7
Витрати на збут	194257	230790	259379	65122	133,5
Інші операційні витрати	12193	9341	5870	-6323	48,1
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток (+), збиток (-)	133630	176082	197204	63574	147,6
Дохід від участі в капіталі	-	-	-	-	-
Інші фінансові доходи	324	160	21	-303	6,5
Інші доходи	851	8654	1008	157	118,4
Фінансові витрати	12411	17230	45048	32637	> в 3,6 р.
Втрати від участі в капіталі	-	-	-	-	-
Інші витрати	2170	3293	1032	-1138	47,6
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток (+), збиток (-)	120224	164373	152153	31929	126,6
Витрати (дохід) з податку на прибуток	25888	29038	28216	2328	109,0
Чистий фінансовий результат: прибуток (+), збиток (-)	94336	135335	123937	29601	131,4

Джерело: розраховано на основі даних ПАТ «Житомирський маслозавод»

Додаток Б.8

Склад операційних витрат в ПАТ «Житомирський маслозавод», тис. грн

Показник	Роки			2020 р. до 2018 р.	
	2018	2019	2020	+, -	в %
Матеріальні затрати	880922	1084108	1101438	220516	125,0
Витрати на оплату праці	86581	108638	117491	30910	135,7
Відрахування на соціальні заходи	25199	20555	21453	-3746	85,1
Амортизація	74080	86934	97245	23165	131,3
Інші операційні витрати	175611	205375	233379	57768	132,9
Всього	1242393	1505610	1571006	328613	126,5

Джерело: розраховано на основі даних ПАТ «Житомирський маслозавод»

Динаміка собівартості виробництва морозива за елементами

Показник	2018 р.		2019 р.		2020 р.		2020 р. до 2018 р.		
	грн	п.с.	грн	п.с.	грн	п.с.	+, -	в %	п.с.
Виробнича собівартість 1 кг	37,35	100,0	42,28	100,0	44,44	100,0	7,09	19,0	0,0
в т.ч.									
Матеріальні затрати	25,14	67,3	30,12	71,2	31,15	70,1	6,01	23,9	2,8
Витрати на оплату праці	2,65	7,1	3,30	7,8	3,11	7,0	0,46	17,4	-0,1
Відрахування на соціальні заходи	0,44	1,2	0,51	1,2	0,50	1,1	0,06	13,6	-0,1
Амортизація	2,24	6,0	2,54	6,0	2,71	6,1	0,47	21,0	0,1
Інші операційні витрати	6,88	18,4	5,81	13,7	6,97	15,7	0,09	1,3	-2,7

Джерело: розраховано на основі даних ПАТ «Житомирський маслозавод»

Додаток Б.10

Динаміка собівартості виробництва продукції з незбираного молока за елементами

Показник	2018 р.		2019 р.		2020 р.		2020 р. до 2018 р.		
	грн	п.с.	грн	п.с.	грн	п.с.	+, -	в %	п.с.
Виробнича собівартість 1 кг	14,21	100,0	14,88	100,0	15,26	100,0	1,05	7,4	0,0
в т.ч.									
Матеріальні затрати	10,15	71,4	11,33	76,1	11,25	73,7	1,10	10,8	2,3
Витрати на оплату праці	0,88	6,2	1,10	7,4	1,04	6,8	0,16	18,2	0,6
Відрахування на соціальні заходи	0,15	1,1	0,17	1,1	0,17	1,1	0,02	13,3	0,1
Амортизація	1,14	8,0	1,22	8,2	1,45	9,5	0,31	27,2	1,5
Інші операційні витрати	1,89	13,3	1,06	7,1	1,35	8,8	-0,54	-28,6	-4,5

Джерело: розраховано на основі даних ПАТ «Житомирський маслозавод»

**Динаміка собівартості виробництва сухого знежиреного молока за
елементами**

Показник	2018 р.		2019 р.		2020 р.		2020 р. до 2018 р.		
	грн	п.с.	грн	п.с.	грн	п.с.	+, -	в %	п.с.
Виробнича собівартість 1 кг	27,21	100,0	28,88	100,0	28,85	100,0	1,64	6,0	0,0
в т.ч.									
Матеріальні затрати	20,21	74,3	21,53	74,5	22,04	76,4	1,83	9,1	2,1
Витрати на оплату праці	3,32	12,2	4,00	13,9	3,86	13,4	0,54	16,3	1,2
Відрахування на соціальні заходи	0,73	2,7	0,88	3,0	0,85	2,9	0,12	16,3	0,3
Амортизація	2,14	7,9	2,23	7,7	2,01	7,0	-0,13	-6,1	-0,9
Інші операційні витрати	0,81	3,0	0,24	0,8	0,09	0,3	-0,72	-88,8	-2,7

Джерело: розраховано на основі даних ПАТ «Житомирський маслозавод»

Динаміка собівартості виробництва охолодженого молока за елементами

Показник	2018 р.		2019 р.		2020 р.		2020 р. до 2018 р.		
	грн	п.с.	грн	п.с.	грн	п.с.	+, -	в %	п.с.
Виробнича собівартість 1 кг	7,22	100,0	7,45	100,0	7,85	100,0	0,63	8,7	0,0
в т.ч.									
Матеріальні затрати	5,81	80,5	5,89	79,1	6,05	77,1	0,24	4,1	-3,4
Витрати на оплату праці	1,00	13,9	1,05	14,1	1,15	14,6	0,15	15,0	0,8
Відрахування на соціальні заходи	0,22	3,0	0,23	3,1	0,25	3,2	0,03	13,6	0,1
Амортизація	0,14	1,9	0,15	2,0	0,16	2,0	0,02	14,3	0,1
Інші операційні витрати	0,05	0,7	0,13	1,7	0,24	3,1	0,19	380,0	2,4

Джерело: розраховано на основі даних ПАТ «Житомирський маслозавод»

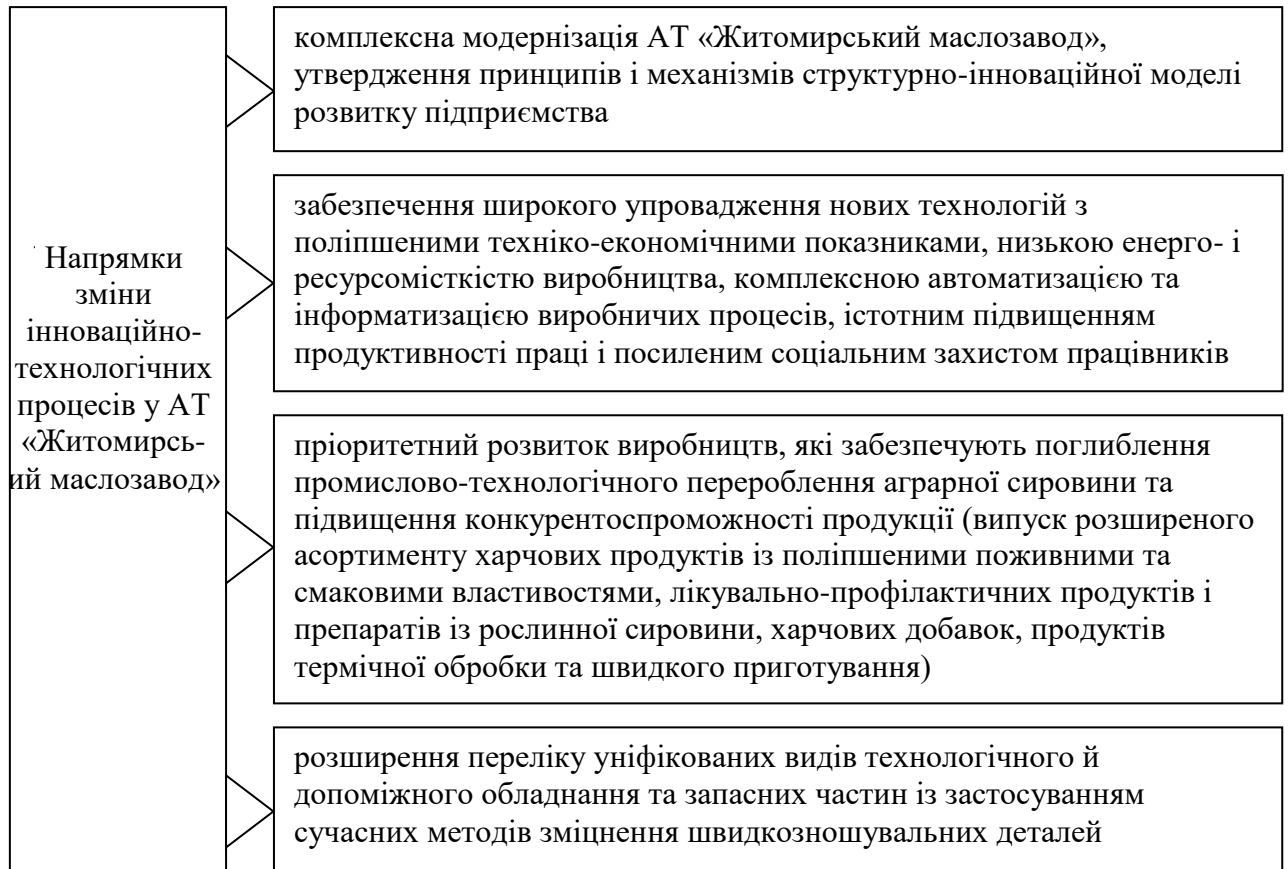

Резерви зниження собівартості продукції

Країна	
США	У штаті Вісконсін існує заборона спуску сироватки в каналізацію, що сприяє збільшенню кількості перероблюваної сироватки. Такому напрямку в використанні відходів молочної промисловості сприяли концентрація виробництва на більш великих заводах і значний технічний прогрес в області вдосконалення устаткування, яке застосовується для виробництва побічних продуктів з відходів молочної промисловості
Англія	Сироватка використовується на вироблення лактози, яка застосовується у фармацевтичній промисловості, і на виробництво сухої сироватки.
Німеччина	З молочної сироватки готують сироватковий білок, сироп, пасту і крем, пиво, суху сироватку і ін. Сироватковий крем, наприклад, отримують шляхом випаровування сироватки з додаванням цільного молока
Норвегія	Згущена сироватка виробляється у вигляді концентрату (блоків) з вмістом 91,7% сухих речовин в тому числі. З сироватки виготовляють концентрат клітин ацидофільної палички або інших молочнокислих культур, які застосовуються як стимулятори життєдіяльності в сільському господарстві. Розроблено технологію виготовлення ацидофільною бактеріальної маси, а також спеціальних біологічних препаратів.
Румунія	Згущену сироватку направляють в спеціальні ванни, де обробляють гострою парою для осадження альбуміну і фільтрують. Потім сироватка повторно надходить в вакуум-апарат і згущується до необхідної для подальшої кристалізації концентрації. При цьому надається можливість повністю реалізувати всі побічні продукти на кормові цілі.

Досвід використання відходів в США, Німеччині та деяких інших країнах

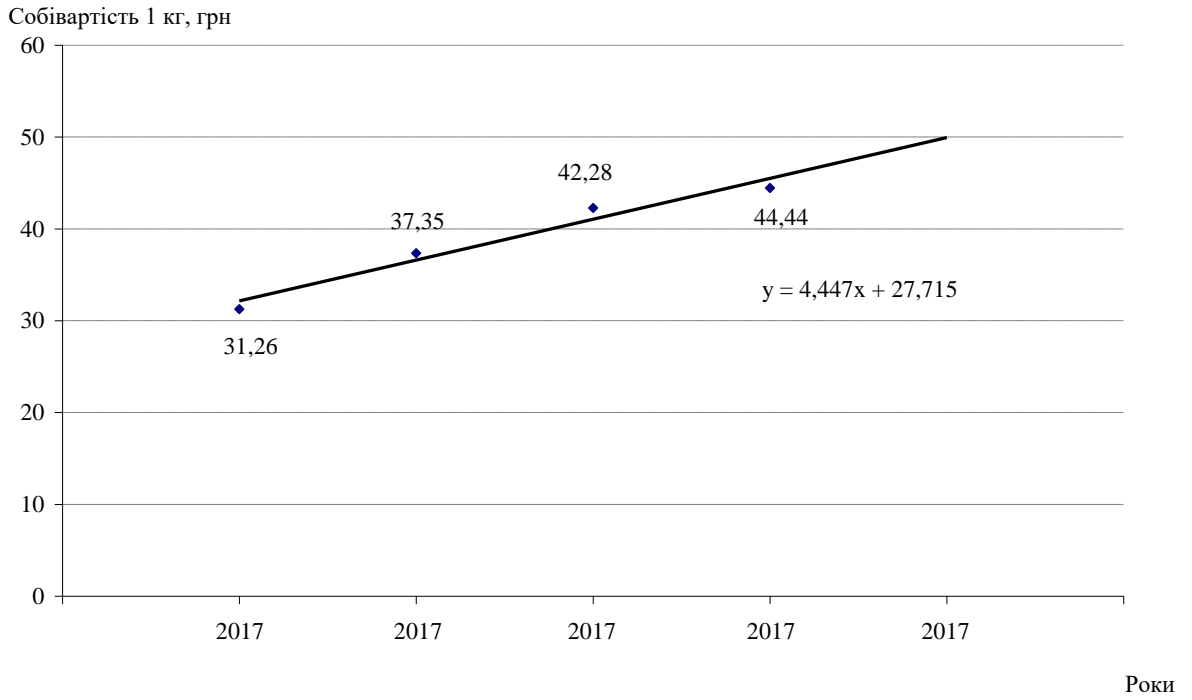
Додаток В.3

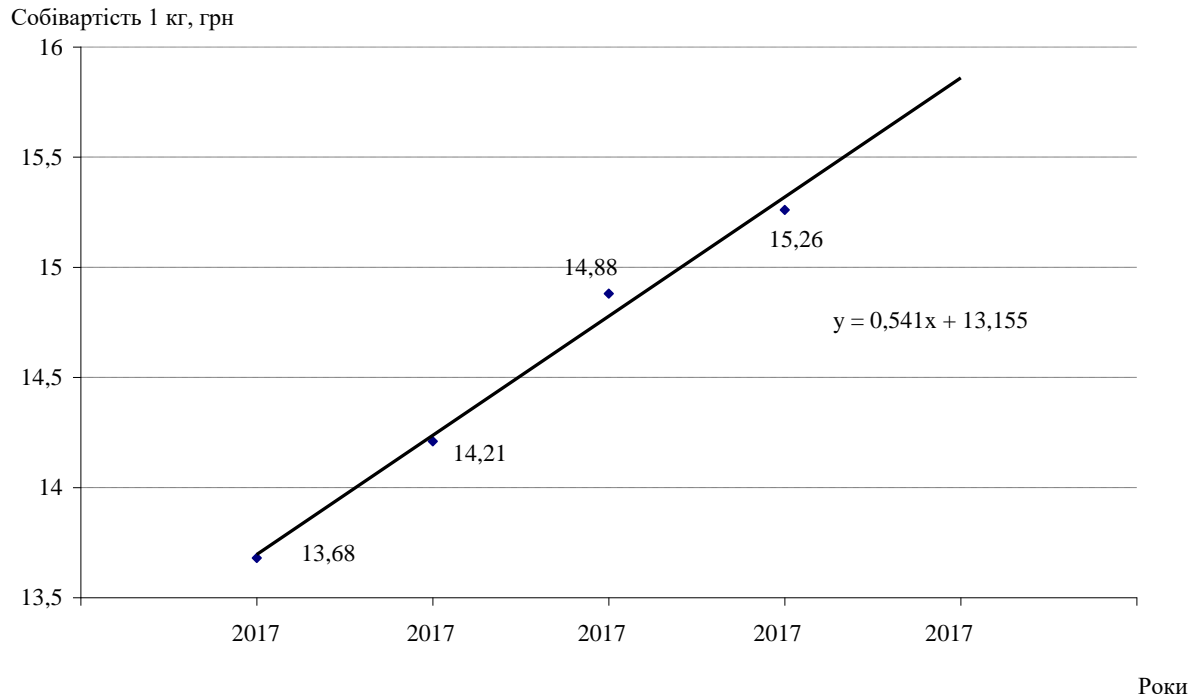
Напрямки інноваційно-технологічних процесів зниження собівартості продукції у ПАТ «Житомирський маслозавод»

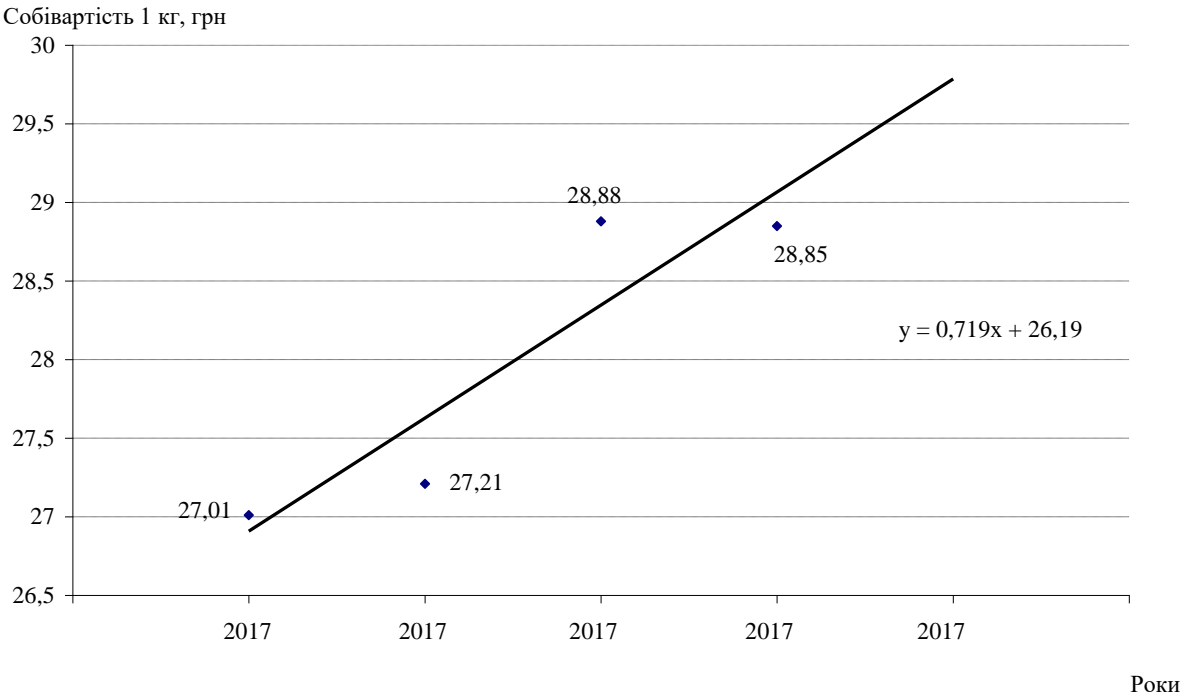
Заходи підтримки інноваційного розвитку переробки молока

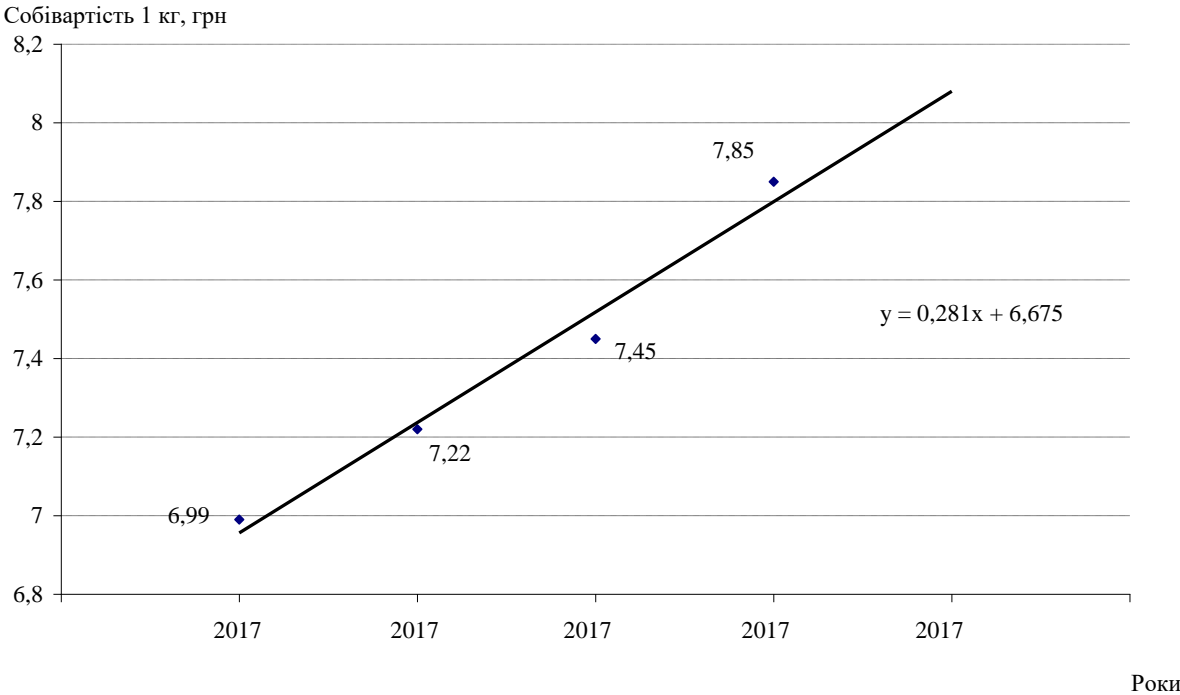
Прогнозування собівартості морозива ПАТ «Житомирський маслозавод»

Прогнозування собівартості виробництва продукції з незбираного молока ПАТ «Житомирський маслозавод»

Прогнозування собівартості виробництва сухого знежиреного молока ПАТ «Житомирський маслозавод»

Прогнозування собівартості виробництва охолодженого молока ПАТ «Житомирський маслозавод»

Додаток Г. Фінансова звітність підприємства

		Дата(рік, місяць, число)	КОДИ 2019 01 01
Підприємство	Публічне акціонерне товариство «ЖИТОМИРСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД»	за ЄДРПОУ	00182863
Територія		за КОАТУУ	1810136600
Організаційно-правова форма господарювання		за КОПФГ	234
Вид економічної діяльності	Перероблення молока, виробництво масла та сиру	за КВЕД	10.51
Середня кількість працівників	1095		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	вулиця Івана Гонти, буд. 4, м. Житомир, Житомирська обл., 10002		

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2018 р.**

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	526	360	0
первісна вартість	1001	2853	3016	0
накопичена амортизація	1002	2327	2656	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	57598	37448	0
Основні засоби:	1010	300187	371055	0
первісна вартість	1011	498040	633794	0
знос	1012	197853	262739	0
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	47	47	0

Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	2214	0	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	7213	13515	0
Усього за розділом I	1095	367785	422425	0
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	110371	129892	0
Виробничі запаси	1101	44041	43040	0
Незавершене виробництво	1102	0	0	0
Готова продукція	1103	45473	58094	0
Товари	1104	20857	28758	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	99253	104599	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	4871	7081	0
з бюджетом	1135	12445	13291	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	143	42	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	2580	5207	0
Готівка	1166	0	13	0
Рахунки в банках	1167	2580	5194	0
Витрати майбутніх періодів	1170	255	271	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	1156	551	0
Усього за розділом II	1195	231074	260934	0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	598859	683359	0

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	5341	5341	0
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	0	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	464955	559291	0
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	470296	564632	0
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	522	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	1646	1253	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	1646	1775	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	72793	48066	0
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	35570	47450	0
за розрахунками з бюджетом	1620	3325	7106	0
за у тому числі з податку на прибуток	1621	2830	6608	0
за розрахунками зі страхування	1625	993	904	0

за розрахунками з оплати праці	1630	2302	2499	0
за одержаними авансами	1635	1648	1777	0
за розрахунками з учасниками	1640	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	8931	6316	0
Доходи майбутніх періодів	1665	393	393	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	962	2441	0
Усього за розділом III	1695	126917	116952	0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	598859	683359	0

Примітки д/в
Керівник С.А. Вівсик
Головний бухгалтер В.В. Мошківський

			КОДИ
		Дата(рік, місяць, число)	2019 01 01
Підприємство	Публічне акціонерне товариство «ЖИТОМИРСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД»	за ЄДРПОУ	00182863
	(найменування)		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2018 рік

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1529184	1186576
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1161766)	(901391)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	367418	285185
Валовий: збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	3604	1965
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	(0)	(0)
Адміністративні витрати	2130	(30942)	(30729)
Витрати на збут	2150	(194257)	(149803)
Інші операційні витрати	2180	(12193)	(8373)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і	2182	0	0

сільськогосподарської продукції			
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	133630	98245
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	324	53
Інші доходи	2240	851	393
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(12411)	(8848)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(2170)	(8499)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	120224	81344
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	25888	9766
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	94336	71578
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	(0)	(0)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	94336	71578

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	880922	645843
Витрати на оплату праці	2505	86581	75715
Відрахування на соціальні заходи	2510	25199	25730
Амортизація	2515	74080	59433
Інші операційні витрати	2520	175611	130008
Разом	2550	1242393	936729

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	27865000	27865000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	27865000	27865000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	3.38547	2.56874
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	3.38547	2.56874
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Примітки д/в
Керівник С.А. Вівсик
Головний бухгалтер В.В. Мошківський

			КОДИ
		Дата(рік, місяць, число)	2020 01 01
Підприємство	Публічне акціонерне товариство «ЖИТОМИРСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД»	за ЄДРПОУ	00182863
Територія		за КОАТУУ	1810136600
Організаційно-правова форма господарювання		за КОПФГ	234
Вид економічної діяльності	Перероблення молока, виробництво масла та сиру	за КВЕД	10.51
Середня кількість працівників	986		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	вулиця Івана Гонти, буд. 4, м. Житомир, Житомирська обл., 10002		

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2019 р.**

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	360	286	0
первісна вартість	1001	3016	3223	0
накопичена амортизація	1002	2656	2937	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	37448	74459	0
Основні засоби:	1010	371055	426317	0
первісна вартість	1011	633794	746589	0
знос	1012	262739	320272	0
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	47	47	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	0

Відстрочені податкові активи	1045		0	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	13515	78377	0
Усього за розділом I	1095	422425	579486	0
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	129892	154015	0
Виробничі запаси	1101	43040	58766	0
Незавершене виробництво	1102	0	0	0
Готова продукція	1103	58094	71749	0
Товари	1104	28758	23500	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	104599	161484	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
за виданими авансами	1130	7081	5704	0
з бюджетом	1135	13291	15910	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	9726	0
з нарахованих доходів	1140	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	42	42	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	5207	2496	0
Готівка	1166	13	19	0
Рахунки в банках	1167	5194	2477	0
Витрати майбутніх періодів	1170	271	439	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	551	230	0
Усього за розділом II	1195	260934	340320	0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	683359	919806	0

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду	На дату переходу на міжнародні
-------	-----------	------------------------------	-----------------------------	--------------------------------

				стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	5341	5341	0
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	0	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	559291	694506	0
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	564632	699847	0
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	522	25	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	55260	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	1253	860	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітнього періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітнього періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітнього періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітнього періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	1775	56145	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	48066	75122	0
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	47450	61189	0
за розрахунками з бюджетом	1620	7106	772	0
за у тому числі з податку на прибуток	1621	6608	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	904	495	0
за розрахунками з оплати праці	1630	2499	2389	0
за одержаними авансами	1635	1777	318	0
за розрахунками з учасниками	1640	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0

Поточні забезпечення	1660	6316	7422	0
Доходи майбутніх періодів	1665	393	393	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	2441	15714	0
Усього за розділом III	1695	116952	163814	0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	683359	919806	0

Примітки д/в
Керівник С.А. Вівсик
Головний бухгалтер В.В. Мошківський

			КОДИ
		Дата(рік, місяць, число)	2020 01 01
Підприємство	Публічне акціонерне товариство «ЖИТОМИРСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД»	за ЄДРПОУ	00182863
	(найменування)		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2019 рік

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1774311	1529184
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1326228)	(1161766)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	448083	367418
Валовий: збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	7235	3604
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	(0)	(0)
Адміністративні витрати	2130	(39105)	(30942)
Витрати на збут	2150	(230790)	(194257)
Інші операційні витрати	2180	(9341)	(12193)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0

Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	176082	133630
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	160	324
Інші доходи	2240	8654	851
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(17230)	(12411)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(3293)	(2170)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	164373	120224
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	29038	25888
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	135335	94336
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	(0)	(0)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	135335	94336

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	1084108	880922
Витрати на оплату праці	2505	108638	86581
Відрахування на соціальні заходи	2510	20555	25199
Амортизація	2515	86934	74080
Інші операційні витрати	2520	205375	175611
Разом	2550	1505610	1242393

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	27865000	27865000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	27865000	27865000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	4.85681	3.38547
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	4.85681	3.38547
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Примітки д/в
Керівник С.А. Вівсик
Головний бухгалтер В.В. Мошківський

			КОДИ
		Дата(рік, місяць, число)	2021 01 01
Підприємство	Публічне акціонерне товариство «ЖИТОМИРСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД»	за ЄДРПОУ	00182863
Територія		за КОАТУУ	1810136600
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Перероблення молока, виробництво масла та сиру	за КВЕД	10.51
Середня кількість працівників	856		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	вулиця Івана Гонти, буд. 4, м. Житомир, Житомирська обл., 10002		

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2020 р.**

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	286	214	0
первісна вартість	1001	3223	3404	0
накопичена амортизація	1002	2937	3190	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	74459	229174	0
Основні засоби:	1010	426317	671689	0
первісна вартість	1011	746589	1076440	0
знос	1012	320272	404751	0
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	47	47	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	0

Відстрочені податкові активи	1045	0	77	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	78377	6732	0
Усього за розділом I	1095	579486	907933	0
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	154015	206461	0
Виробничі запаси	1101	58766	54419	0
Незавершене виробництво	1102	0	0	0
Готова продукція	1103	71749	111735	0
Товари	1104	23500	40307	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	161484	182253	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	5704	4654	0
з бюджетом	1135	15910	35811	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	9726	9192	0
з нарахованих доходів	1140	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	42	43	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	2496	6609	0
Готівка	1166	19	21	0
Рахунки в банках	1167	2477	6588	0
Витрати майбутніх періодів	1170	439	384	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	230	836	0
Усього за розділом II	1195	340320	437051	0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	919806	1344984	0